

Neděle 8.3.2015 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

„I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.“ (Ž 23,4)

Během krátké doby otevíráme Žalm 23 podruhé a přemýšlíme nad jeho poselstvím. Snažíme se vžít do situace izraelského pastýře, porozumět jeho životním zkušenostem a naslouchat jeho vyznání. Možná to nemusí být pro nás až tak složité, protože jsme zvyklí naslouchat jiným písním s dobrými texty. Myslím např. na černošské spirituály s jejich hloubkou a poselstvím o naději. *Žízeň, já mám žízeň – Za svou pravdou stát – Až se k nám právo vrátí - Jozue, ten porazil Jericho.* Určitě si mnozí vzpomenete, jak rádi jsem slýchávali a zpívali tyto písně v době nesvobody a útlaku a jakou nám byly posilou. U Ž 23 je důležité pamatovat na to, že básník David má před očima stádo ovcí a zpívá svou píseň o dobrém pastýři. Hlavní starostí takového pastýře bylo zajistit všechny potřeby svých oveček. David zde originálním způsobem mluví o svém Bohu. Nemusí nám to být úplně milé se srovnávat s ovceci. Ovšem pokud máme s Bohem podobné zkušenosti jako David, pak vyznání Ž 23 porozumíme, i když o tom budeme mluvit jinak, než to máme v našem textu...

1. Údolí stínu smrti – na cestě k dobrým pastvinám

V polovině Ž 23 dochází k zajímavé změně. O dobrém pastýři a milostivém Bohu se přestává mluvit ve 3. osobě a začíná mluvit jako o „Ty“. Z vyznání o Bohu se stává rozhovor s Bohem. To je nový rozměr známé písně, je to daleko osobnější. Tak to známe a slyšíme ze 4.v.: *„I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.“*

Obvykle tyto věty chápeme obrazně a symbolicky. Nejčastěji čteme větu o „údolí stínu smrti“ na smutečném oznámení a většinou ji přijímáme jako připomenutí posledního úseku pozemského života, zkušenosti umírání a faktu smrti. Jenže Ž 23 to tak přímo neříká. Dá se to přeložit také jako „údolí nejhlubší tmy“. Verš 4. popisuje těžký úsek cesty, který musel pastýř se svým sádem projít, aby se dostal dál. David mluví o tom, že dobrý pastýř na cestě za dobrou pastvou a čerstvou vodu vodil na jaře stádo z údolí na horské pastviny a na podzim se s ním vracel zpátky do údolí. Tak to dělávali dobří pastýři, kterým záleželo na jejich ovčích. Určitě nevedli stádo schválně do nebezpečí. Přesto všechno se na cestě za obživou nemohli vyhnout místům, kde to bylo nebezpečnější. David znal dobře krajinu v okolí Betléma, její údolí, soutěsky, propasti, zrádné úseky a kritická místa. Že v některých místech to bylo obzvlášť nebezpečné, to pastýř věděl. Ale on dokázal provést stádo opatrně, s nasazením všech sil i těžkými úseky. Tak se dostal se stádem k dobrým pastvinám, na kterých pak trávil se stádem dlouhý čas od jara až do podzimu - než začal v horách padat sníh.

2. Nebezpečí, zkoušky a trápení – Boží výchova a vedení

Když David přemýšlí nad svým životem, vybavují se mu také dramatické a těžké životní chvíle. Ví, jakou posilou bylo pro něj vědomí Boží blízkosti a ochrany. Zápas se šelmami u ovcí, souboj na život a na smrt s Goliášem, pronásledování ze strany krále Saule, který ho nenáviděl a chtěl zabít nebo nebezpečí ze strany jiných nepřátel a vlastního syna...Bylo dost takových situací, o kterých z Písma víme... Na tyto a podobné životní okamžiky myslí David ve větě *„i když půjdu roklí šeré smrti“*. A jak na to všechno David vzpomíná? Co si z toho pro život odnáší? Důvěřuje Bohu a je skálopevně přesvědčen o Boží blízkosti. Proto může říct: ***„Nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.“*** – V první části žalmu 23 mluví o Boží milostivé péči. Teď vyznává o sobě, že se s Bohem nebojí ani v těžkých chvílích... Něco

podobného slyšíme ze žalmu 27, který známe jako píseň pěveckého sboru: „*Je Pán světlo mé a spása má. Proč bych se bál? Je života silou mi Hospodin sám a proto se nelekám.*“

Když pomyslíme na to, že strach nás v životě doprovází od dětství a neopouští až do smrti, uvědomujeme si, jak je to důležitá věta. Právě tato věta Davidovy písně je velmi silným důrazem Žalmu 23. Bez ní by tam něco podstatného chybělo. Německý filozof *Immanuel Kant* kdysi pověděl: „*Všechny knihy, které jsem přečetl, mi nedaly tu útěchu, kterou jsem přijal ze 4.v. 23. žalmu*“. To je právě ten rozměr víry, který hledáme a pro život potřebujeme. Je toho mnoho, čeho se v životě lekáme a bojíme. Většinou se bojíme bolestných, neznámých a zlých věcí. Věřící člověk není žádný hrdina jenom proto, že je věřící. Také se bojí. Ale ve víře, v osobním vztahu s Bohem má takovou oporu, jakou měl David. Má takový „pevný bod“, kterého se může zachytit. Tím bodem, který je zakotven mimo náš časoprostor a dává životu stabilitu, je náš Bůh a Zachránce Ježíš Kristus. Kdo věří Boží lásce, ví, že Bůh je s ním a že se nemusí bát... - Naše životní cesty nejsou vždy přímé, pohodlné a příjemné. Občas se dostáváme do „úzkých“ a musíme projít nebezpečnými úseky. Pokud se máme dostat dál, nemůžeme se jim vyhnout. Někdy to může být nemoc, jindy krize, ztráta či zklamání... Tak to přináší sebou život...Cesta takovým údolím nás nutí zvedat hlavu ke slunci, ke světlu a to je moc dobře. Připomínáme si, že nejsme na život sami. Ujištění o Boží blízkosti se vztahuje nakonec také na umírání a smrt. Díky víře prožíváme Boží pokoj. Někdy je to tak, že nás Pán Bůh takovou životní zkouškou, údolím tmy vede záměrně. Chce nás něčemu naučit. Pokoře, důvěře, poslušnosti nebo vděčnosti. Chce proměnit naše srdce.

3. Na cestě s Bohem - na cestě k cíli

Podle pokračování známého žalmu vidíme, že životní cesta v údolí stínu nekončí, ale vede dál. Ke zkušenosti s Boží péčí a ochranou patří také to další, co najdeme v závěru naší písně. Navzdory tomu, že jsou kolem nepřátelé, se Pán Bůh dokáže o své věrné postarat lépe než si dokážeme představit. On umí překvapit. David zažil se svým Bohem, že se i ve složitých podmínkách zachoval jako ten nejlepší hostitel. Prostřený stůl, slavnostní tabule, uvolněná atmosféra radosti, životní pohody a bezpečí. Nevidíme zde ani náznak strachu z nepřátel. Je zde *víno*, nápoj radosti v kalichu, který je plný až po okraj. Je zde *olej* jako obraz Boží milosti a požehnání. Jsou to sice staré, dobově podmíněné obrazy, ale není tak těžké tomu porozumět. – Před nepřáteli bychom se sami raději schovali do bezpečí. Ovšem Pán Bůh má smysl pro humor. On připraví svým věrným hostinu před zraky jejich nepřátel na znamení toho, že jsou pod Jeho ochranou. Boží lidé se nejen nemusí bát, oni se mohou radovat a slavit – a nepřátelé tomu nezabrání, nemohou NIC. – David svou písní ukazuje daleko před sebe, k Ježíši Kristu. Ten je ztělesněním dobrého pastýře *par excellence* – se vším všudy. Na něm a Jeho životě vidíme všechny znaky Boží lásky, ochrany a požehnání. Boží Syn zachraňuje každého, kdo v Něho uvěří, z moci ďábla, hříchu a smrti. Každého, kdo k Němu přijde, vede k Bohu, k Otci. On dává nový život s přesahem do věčnosti a svého Ducha. On je také tím pravým hostitelem. Obětí svého života připravil pro všechny, kteří v Něho věří, zvláštní hostinu. Je to slavnost radosti, pokoje a naděje. Podává se u toho chléb a víno na znamení Božího odpuštění a Boží věrnosti. Člověk, který spoléhá na Boha, který s Ním počítá a který se Ho za všech okolností drží, je takto existenčně, existenciálně a duchovně zajištěn. Všechny ty projevy a divy Boží lásky může věřící prožívat s dalšími křesťany ve společenství Kristovy církve. To je prostor, ve kterém přebývá Ukřižovaný a Vzkříšený Pán a kde rozdává své dary a působí nové věci. Ani zde Boží jednání s námi nekončí. Dobrý pastýř Ježíš vede věřící do radosti a slávy Božího království. *Za to Mu patří dík a sláva!* **Bronislav Kaleta**